

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
СумДПУ імені А. С. Макаренка
_____ проф. **Юрій ЛЯННОЙ**
«24» *квітня* 2023 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ВСТУПУ
НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
НА ОСНОВІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА
НА ОСНОВІ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ МОЛОДШОГО
СПЕЦІАЛІСТА, ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ ФАХОВОГО
МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА, ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МОЛОДШОГО
БАКАЛАВРА**

Розглянута на засіданні
Приймальної комісії
«24» квітня 2023 р.
Протокол № 16

Програма співбесіди з історії України для вступу на навчання за
ступенем бакалавр денної та заочної форми навчання

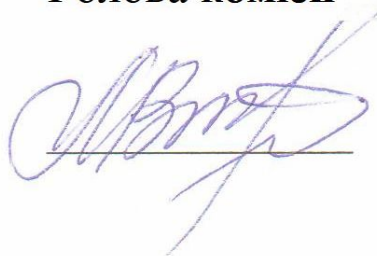
Ухвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії,
міжнародних відносин та методики навчання історичних
дисциплін 31.03.2023 р.
протокол № 9

Завідувач кафедри

доц. С.І. Моцак

Голова комісії

ст. викл. В.В. Михтуненко

Пояснювальна записка

Головним критерієм для зарахування на навчання є знання вступника та його спроможність навчатися у вищому навчальному закладі. Саме для виявлення рівня знань абітурієнта приймальна комісія проводить вступні випробування. Кількість, перелік і форма вступних випробувань визначаються правилами прийому до вищого навчального закладу.

Пропоновану **Програму співбесіди з історії України** складено, у відповідності до чинної програми ЗНО з історії України, враховуючи цілі, вимоги і зміст навчання історії в школі, закладені в Державному стандарті освіти та чинній програмі з історії України для 11-річної школи. Хронологічно програма охоплює зміст шкільного курсу історії України від XVI століття до сьогодення і складається з низки тем.

Вона передбачає перевірку сформованих знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів, а також сформованості загальнопредметних історичних умінь. Завдання мають перевіряти такі знання й уміння:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам'ятки культури;

- визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами;

- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;

- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) події, явища і процеси минулого, діяльність видатних історичних постатей;

- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;

- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;

- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;

- давати визначення історичних понять і термінів, пояснювати їх і доречно вживати.

Зміст програми

№ n/n	Назва розділу, теми	Зміст	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	<i>Вступ до історії України</i>	<p>Факти: Предмет історичної науки. Періодизація історії. Функції історичної науки. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.</p> <p>Поняття та терміни: «історія», «історіографія», «періодизація», «історичні джерела», «археологічна культура»</p>	<p>Знати функції історичної науки. Визначати періодизацію історії України. Характеризувати типи історичних джерел.</p>
	<i>Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.</i>	<p>Факти: Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 90-х рр. XVI ст. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви.</p> <p>Дати: 1556 р. – заснування князем Д. Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої Січі; 1569 р. – Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої; 8 1586 р. – утворення першої братської школи; 1596 р. – Берестейська церковна унія.</p> <p>Персоналії: Василь-Костянтин Острозький, Дмитро Вишневецький.</p> <p>Поняття та терміни: «реєстрове козацтво», «повстання», «Запорозька Січ», «старшина», «клеїноди», «братство».</p>	<p>Характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., суспільно-політичні зміни, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії, військово-політичну організацію козацтва; становище православної церкви, діяльність видатних діячів періоду, православних братств.</p> <p>Визначати причини та наслідки Люблінської та Берестейської уній, перших козацьких повстань.</p>
	<i>Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.</i>	<p>Факти: Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва в Хотинській війні. Козацькі повстання 1620–1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...»</p> <p>Дати: 1616 р. – взяття запорозькими козаками фортеці Кафа; 1618 р. – похід козаків під проводом гетьмана П. Сагайдачного на Москву; 1621 р. – Хотинська битва; 1637–1638 рр. – повстання під проводом Павлюка, Острянина та Гуні.</p> <p>Персоналії: Марко Жмайло, Тарас Трясило, Іван Сулима, Петро Конашевич-Сагайдачний, Петро Могила, Йов Борецький.</p> <p>Поняття та терміни: «панщина», «фільварки».</p>	<p>Характеризувати соціально-економічне та політичне становище в українських землях.</p> <p>Визначати наслідки «добрих героїчних походів козацтва» перших десятиліть XVII ст., козацьких повстань 20–30-х рр. XVII ст.</p>
	<i>Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.</i>	<p>Факти: Національно-визвольна війна українського народу. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Зовнішньо-політична діяльність уряду Б. Хмельницького.</p>	<p>Характеризувати відносини Війська Запорозького з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією, Швецією та Трансильванією; умови мирних угод українців з польським урядом,</p>

		<p>Дати: 1648 р. – Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви; 1649 р. – Зборівська битва. Укладення Зборівського договору; 1651 р. – Берестецька битва. Укладення Білоцерківського договору; 1652 р. – Батозька битва; 1654 р. – Переяславська рада; 1656 р. – укладення московсько-польського Віленського перемир'я.</p> <p>Персоналії: Б. Хмельницький, І. Богун.</p> <p>Поняття та терміни: «Національно-визвольна війна», «Гетьманщина».</p>	<p>українсько-московського договору 1654 р.</p> <p>Визначати причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи.</p> <p>Пояснювати, у чому наслідки й значення найважливіших битв війни та договорів у розгортанні національно-визвольної боротьби</p>
	<i>Козацька Україна наприкінці 50-80-х рр. XVII</i>	<p>Факти: Гетьманування І. Виговського. Ухвалення Гадяцького договору (1658). Московсько-українська війна 1658–1659 рр. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Чигиринські походи турецько-татарського війська (1677–1678 рр.). Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.</p> <p>Дати: 1659 р. – Конотопська битва; 1667 р. – укладення Андрусівського перемир'я; 1669 р. – укладення Корсунської угоди, визнання Гетьманщиною протекторату Османської імперії; 1681 р. – укладення Бахчисарайського мирного договору; 1686 р. – укладення «Вічного миру».</p> <p>Персоналії: І. Виговський, П. Тетеря, П. Дорошенко, І. Брюховецький, І. Сірко, Ю. Хмельницький, Д. Многогрішний, І. Самойлович.</p> <p>Поняття та терміни: «Руїна».</p>	<p>Характеризувати зовнішню та внутрішню політику гетьманів, зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя.</p> <p>Визначати причини та наслідки Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель; особливості адміністративно-політичного устрою Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини</p>
	<i>Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.</i>	<p>Факти: Північна війна і Україна. Гетьманування І. Мазепи, І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» 1734 р. Повстання під проводом С. Палія (1702–1704 рр.).</p> <p>Дати: 1708–1709 рр. – повстання гетьмана І. Мазепи; 1709 р. – зруйнування російськими військами Січі; Полтавська битва; 1710 р. – ухвалення Конституції Пилипа Орлика; 1713 р. – ліквідація козацтва на Правобережній Україні; 1734 р. – заснування Нової (Підпільненської) Січі.</p> <p>Персоналії: І. Мазепа, К. Гордієнко, І. Скоропадський, П. Полуботок, Д. Апостол, П. Орлик, Ф. Прокопович.</p>	<p>Характеризувати внутрішню та зовнішню політику гетьманів у зазначений період, діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст основних положень Конституції Пилипа Орлика; перебіг подій повстання гетьмана І. Мазепи.</p> <p>Визначати причини укладення українсько-шведського союзу в роки Північної війни; наслідки Полтавської битви для українських земель; причини та наслідки повстання під проводом С. Палія.</p>

		Поняття та терміни: «Конституція», «Малоросія», «Малоросійська колегія», «Паліїщина»	
<i>Українські землі в другій половині XVIII ст.</i>	<p>Факти: Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.).</p> <p>Дати: 1764 р. – остаточна ліквідація гетьманства; 1768 р. – Коліївщина; 1775 р. – остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі; 1783 р. – царський указ про закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України.</p> <p>Персоналії: К. Розумовський, П. Калнишевський, О. Довбуш, М. Залізняк, І. Гонга.</p> <p>Поняття та терміни: «Нова Січ», «паланка», «Задунайська Січ», «Коліївщина»</p>	<p>Характеризувати основні напрями політики Російської імперії щодо України, особливості гайдамацького та опришківського рухів, територіально адміністративний устрій та господарське життя Нової Січі.</p> <p>Визначати причини та наслідки гайдамацького й опришківського рухів, скасування гетьманства та ліквідації Запорозької Січі, поділів Речі Посполитої, приєднання земель Правобережної України та Кримського ханства до Росії.</p> <p>Пояснювати значення Запорозької Січі та Гетьманщини в історії України.</p>	
<i>Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.</i>	<p>Факти: Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Початок промислового перевороту. Початок українського національного відродження. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Повстання під проводом У. Кармалюка (1812–1835 рр.).</p> <p>Дати: 1812 р. – російсько-французька війна; грудень 1825 – січень 1826 рр. – повстання Чернігівського полку; 1840 р. – перше видання «Кобзаря» Т. Шевченка 1846–1847 рр. – діяльність Кирило-Мефодіївського братства.</p> <p>Персоналії: Й. Гладкий, М. Гулак, І. Котляревський, М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко.</p> <p>Поняття та терміни: «промисловий переворот», «нація», «національне відродження», «національна ідея», «масонство», «декабристи»</p>	<p>Характеризувати політику Російської імперії щодо України, початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення (повстання, бунти), поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади, документи та діяльність Кирило-Мефодіївського братства.</p> <p>Визначати причини та пояснювати, у чому значення антикріпосницького руху в українських землях у складі Російської імперії, діяльності Кирило-Мефодіївського братства.</p>	
<i>Українські землі в складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.</i>	<p>Факти: Приєднання західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії, адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в</p>	<p>Характеризувати політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель, її наслідки; початок національного відродження, форми соціального протесту населення.</p>	

		<p>європейській революції 1848–1849 рр. Діяльність Головної руської ради (1848–1851 рр.). Перший досвід парламентської діяльності.</p> <p>Дати: 1833–1837 рр. – діяльність «Руської трійці»;</p> <p>Персоналії: М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький, Л. Кобилиця.</p> <p>Поняття та терміни: «революція», «Весна народів»</p>	
	<p><i>Культура України кінця XVIII – першій половині XIX ст.</i></p>	<p>Факти: Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.</p> <p>Дати: 1805 р. - відкриття університету в м. Харків; 1834 р. - відкриття університету в м. Київ; 1839 р. - ліквідація царською владою греко-католицької церкви на Правобережжі;</p> <p>Персоналії: Василя Каразіна, Петра Гулака-Артемовського, Григорія Квітки-Основ'яненка, Михайла Максимовича, Михайла Остроградського;</p> <p>Поняття та терміни: «класицизм», «романтизм».</p>	<p>Характеризувати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; співвідносити дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами;</p> <p>Визначати послідовність історичних подій, явищ, процесів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; • характеризувати основні: явища і процеси розвитку культури; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; • визначати умови та особливості розвитку культури кінця XVIII - першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.; • сприймати та інтерпретувати різновидові історичні джерела, що стосуються теми; • візуально розпізнавати та характеризувати вказані історично-культурні пам'ятки.
	<p><i>Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.</i></p>	<p>Факти: Події Кримської війни 1853–1856 рр. на території України. Селянські виступи. Реформи 60–70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху.</p> <p>Дати: 9 лютого 1861 рр. – царський маніфест про скасування кріпосного права в Російській імперії; 1863 рр. – Валуєвський циркуляр; 1876 р. – Емський указ; 1877 р. – «Чигиринська змова».</p> <p>Персоналії: В. Антонович, М. Драгоманов, Б. Грінченко, П. Чубинський.</p> <p>Поняття та терміни: «земства», «громадівський рух», «Братство тарасівців», «народники»</p>	<p>Характеризувати основний зміст реформ 1860–1870-х рр., особливості проведення реформ на українських землях, зміни в соціальному складі населення в другій половині XIX ст., процеси модернізації, національний рух на українських землях у складі Російської імперії, національну політику Росії, основні погляди та напрямки діяльності громадівців.</p> <p>Визначати наслідки Кримської війни для України, реформ 1860–70-х рр., прийняття Валуєвського циркуляру та Емського указу.</p>
	<p><i>Українські землі у складі Австро-Угорської імперії в другій половині XIX ст.</i></p>	<p>Факти: Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурноосвітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток</p>	<p>Характеризувати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; співвідносити дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; визначати</p>

		<p>кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.</p> <p>Дати: 1868 р. - створення у м. Львів товариства «Просвіта»; 1873 р. - створення у м. Львів Літературного товариства імені Тараса Шевченка (від 1892 р. - Наукове товариство імені Тараса Шевченка); 1890 р. - створення Русько-української радикальної партії; 1899 р. - створення Української національно-демократичної партії та Української соціал-демократичної партії;</p> <p>Персоналії: Юліана Романчука, Юліана Бачинського, Івана Франка, Олександра Барвінського, Юрія Федьковича;</p> <p>Поняття та терміни: «трудова еміграція», «кооперація», «українофіли», «народовці», «радикали», «партія», «нова ера».</p>	<p>послідовність історичних подій, явищ, процесів; • визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; • характеризувати особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., зміни в соціальному, складі населення, основні течії суспільно-політичного руху; діяльність «Просвіти» та Наукового товариства імені Тараса Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини та наслідки трудової еміграції українців, зародження кооперативного руху; особливості українського національного руху, місце і роль провідних діячів західноукраїнських земель в українському національному рухові другої половини XIX ст.</p>
	<p><i>Культура України в другій половині XIX – на початку XX ст.</i></p>	<p>Факти: Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.</p> <p>Дати: 1865 р. - відкриття Новоросійського університету; 1875 р. - відкриття Чернівецького університету; •</p> <p>Персоналії: Іллі Мечникова, Івана Пулюя, Агатагела Кримського, Дмитра Яворницького, Лесі Українки, Марка Кропивницького, Миколи Садовського, Марії Заньковецької, Михайла Вербицького, Миколи Лисенка, Соломії Крушельницької, Богдана Ханенка. Василя Симиренка; •</p> <p>Поняття та терміни: «меценат», «професійний театр», «реалізм», «модернізм».</p>	<p>Встановлювати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів;</p> <p>співвідносити дати, та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події- з явищами, процесами; визначати послідовність історичних подій, явищ, процесів;</p> <p>визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; характеризувати основні культурні явища, процеси другої половини XIX- початку XX ст.,- розвиток освіти, науки, літератури, образотворчого, музичного мистецтва, архітектури, становлення професійного театру; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>визначати умови розвитку культури в другій половині XIX - на початку XX ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприймати та інтерпретувати різновидові історичні джерела, що стосуються теми; • візуально розпізнавати та характеризувати вказані історично-культурні пам'ятки.
	<p><i>Українські землі у складі Російської імперії в 1900-1914 рр.</i></p>	<p>Факти: Становлення й консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905–1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на</p>	<p>Характеризувати особливості економічного та соціального розвитку Наддніпрянської України, національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905–1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії,</p>

		<p>Україну.</p> <p>Дати: 1900 р. – створення Революційної української партії (РУП), першої політичної партії Наддніпрянської України; 1908 р. – створення Товариства українських поступовців (ТУП);</p> <p>Персоналії: Є. Чикаленко, М. Міхновський.</p> <p>Поняття та терміни: «монополія», «хутір», «страйк»</p>	<p>«українські питання» у III і IV Державних Думах, проведення Столипінської аграрної реформи, особливості її запровадження в Україні.</p> <p>Визначати основні тенденції соціально-економічного та політичного розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XX ст., причини та наслідки посилення національного гніту в 1907–1914 рр.</p>
	<p><i>Українські землі у складі Австро-Угорській імперії в 1900-1914 рр.</i></p>	<p>Факти: Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.</p> <p>Дати: 1900 р. - обрання Андрея Шептицького митрополитом УГКЦ; 1907 р. - впровадження в Австро-Угорській імперії загального виборчого права для чоловіків;</p> <p>Персоналії: Андрея Шептицького, Івана Боберського, Кирила Трільовського;</p> <p>Поняття та терміни: «загальне виборче право».</p>	<p>Встановлювати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; співвідносити дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; визначати послідовність історичних подій, явищ, процесів; визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного, руху, діяльність політичних партій, національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт»; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини активізації політичного руху на початку XX ст., його результати, роль Андрея Шептицького в піднесенні національного життя; сприймати та інтерпретувати різновидові історичні джерела, що стосуються теми</p>
	<p><i>Україна в роки Першої світової війни</i></p>	<p>Факти: Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України Діяльність австрійської та російської адміністрації в Галичині. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.</p> <p>Дати: Серпень 1914 р. – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України.</p> <p>Персоналії: К. Левицький, Д. Дорошенко, О. Бобринський.</p> <p>Поняття та терміни: «Світова війна», «Союз визволення України», «Головна українська рада», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство»</p>	<p>Позначати на картосхемі військові події на території України у 1914 – 1916 роках.</p> <p>Характеризувати територіально-політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, еволюцію позиції українських політичних сил щодо війни, соціально- економічне та суспільно- політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін в свідомості різних соціальних верств українського суспільства.</p> <p>Визначати соціально- економічні та політичні наслідки війни для українського суспільства.</p>

	<p>Початок Української революції</p>	<p>Факти: Революційні події в Україні у 1917 – на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.</p> <p>Дати: Березень 1917 р. – утворення Української Центральної Ради; Квітень 1917 р. – Всеукраїнський Національний конгрес; Червень 1917 р. – Перший Універсал Центральної Ради; Липень 1917 р. – Другий Універсал Центральної Ради, збройний виступ</p>	<p>Позначати на картосхемі Українську Народну Республіку, держави, що межували з УНР, напрямки наступу більшовиків під час першої війни УНР з Радянською Росією, місця найбільших боїв.</p> <p>Характеризувати процес утворення та еволюції Української Центральної Ради, діяльність українських партій, політичних діячів в історії періоду, «регіональні радянські республіки», процес «українізації» частин російської армії, основні положення I, II, III та IV Універсалів УЦР, особливості соціально-економічного становища, настрої населення за часів революції, взаємовідносини УЦР із Тимчасовим урядом, перебіг та результати боротьби за владу в Києві в жовтні – листопаді 1917 р., перебіг першої війни радянської</p>
--	---	---	--

		<p>самостійників; Листопад 1917 р. – Третій Універсал Центральної Ради, проголошення УНР; Січень 1918 р. – Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР Персоналії: М. Грушевський, С. Єфремов, В. Антонов–Овсієнко, Ю. Коцюбинський. Поняття та терміни: «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Народний секретаріат», «українізація армії», «регіональні республіки».</p>	<p>Росії з УНР. Визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; Ультиматуму Раднаркомом в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР в державотворчому процесі</p>
	<p>Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності</p>	<p>Факти: Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро–Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько–українська війна. Прийняття Конституції УСРР 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько–радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» Армії УНР. Дати: січень (лютий) 1918 р. – Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу; 29 квітня 1918 р. – державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського; 14 листопада 1918 р. – утворення Директорії; листопад 1918 р. – проголошення ЗУНР; 22 січня 1919 р. – Акт злуки; Грудень 1919 – травень 1920 – Перший «Зимовий похід» військ УНР Квітень 1920 р. – Варшавська Угода Березень 1921 р. – Ризький мир Листопад 1921 р. – Другий «Зимовий похід» військ УНР Персоналії: П. Скоропадський, К. Левицький, Д. Вітовський, Є. Петрушевич, С. Петлюра, В. Винниченко, Х. Раковський, Н. Махно, Ю. Тютюнник. Поняття та терміни: «Директорія», «Українська Галицька армія», УСРР, «воєнний комунізм»</p>	<p>Позначати на картосхемі хід воєнних дій на території України в 1918 – 1921 рр. Характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, УСРР, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя в Україні в 1918–1921 рр. Визначати причини гетьманського перевороту та падіння режиму гетьмана П. Скоропадського; особливості внутрішньої та зовнішньої ситуації в УНР часів Директорії; причини та наслідки українсько–польської війни та підписання С. Петлюрою Варшавського договору; причини поразки національно–визвольних змагань (національно–демократичної революції в Україні), історичне значення відновлення української державності на східно– та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав (Акт злуки).</p>
	<p>Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні</p>	<p>Факти: Входження УСРР до складу СРСР. Голод у південних губерніях УСРР. Неп в УСРР. Відбудова народного господарства.</p>	<p>Позначати на картосхемі зміни у адміністративно–територіальному устрої УСРР у 1921 – 1928 рр. Характеризувати неп та її складові,</p>

		<p>Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 20-х рр. Боротьба з націонал-комунізмом.</p> <p>Дати: 1922 р. – входження УСРР до складу СРСР 1921 – 1923 рр. – голод в Україні; 1923 р. – початок політики «українізації»; 1925 р. – завершення відбудови промисловості, курс на індустріалізацію; Персоналії: Л. Каганович, О. Шумський, М.Скрипник, М.Волобуєв, М.Хвильовий (Фітільов), Г.Юра, Л.Курбас, М.Бойчук, О.Довженко. Поняття та терміни: «індустріалізація», «українізація», «автокефальна церква»</p>	<p>процес стабілізації економічного і соціального життя в Україні, політику більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, політику «українізації» та її наслідки, особливості розвитку української культури в цей період.</p> <p>Визначити причини та наслідки «українізації», її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні.</p> <p>Порівнювати політику «воєнного комунізму» та нову економічну політику (неп) в УСРР.</p>
	<p><i>Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні</i></p>	<p>Факти: Перехід до форсованої індустріалізації. Директивна економіка. Життя і побут верств і груп населення. Хлібозаготівельні кризи 1927—1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Повернення до продрозкладки. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932—1933 рр. в Україні. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Зміни в соціальному складі населення. Формування партійно-бюрократичної номенклатури. Масові репресії. «Великий терор». Пропагандистський ідеал радянської людини. Зміни у масовій психології та свідомості населення. Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.</p> <p>Дати: 1928– 1938 рр. – період радянської модернізації в Україні; 1928 р. – Шахтинська справа 1929 р. – справа СВУ 1929 р. – рік великого перелому, початок суцільної колективізації 1932 – 1933 рр. – Голодомор в Україні; 1934 р. – перенесення столиці України з Харкова до Києва; Персоналії: О.Стаханов, П.Постишев. С.Косіор, М.Скрипник, Й.Сталін. Поняття та терміни: «форсована індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «голодомор», «розстріляне</p>	<p>Позначати на картосхемі основні індустріальні об'єкти, побудовані за часів модернізації.</p> <p>Характеризувати сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні. взаємозв'язок між різними складовими економічної політики сталінського режиму (індустріалізація, колективізація), Зміни в соціальній структурі населення Особливості суспільно-політичного та культурного життя періоду.</p> <p>Визначати причини та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні. Причини та наслідки Голодомору 1932– 33 рр.</p> <p>Порівнювати політику непу та економічну політику 1930–х років.</p>

		відродження»	
	<i>Західноукраїнські землі в міжвоєнний період</i>	<p>Факти: Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х роках.</p> <p>Дати: 1929 р. – утворення ОУН; 1930 р. – польська «пацифікація» у Східній Галичині; 15 березня 1939 р. – проголошення незалежності Карпатської України.</p> <p>Персоналії: Є. Коновалець, Д. Донцов, С. Бандера, А. Мельник, В. Липинський, А. Волошин.</p> <p>Поняття та терміни: «осадництво», «пацифікація», «русофільство», «русинство», «українофільство»</p>	<p>Позначати на карті території, що входили до складу Польщі, Румунії, Чехословаччини.</p> <p>Характеризувати вплив міжнародної ситуації 1920–1930-х рр. на становище західноукраїнських земель, політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х роках.</p> <p>Визначати міжнародні чинники розподілу українських земель між іншими державами на початку 1920-х рр. та їх наслідки для населення, причини та наслідки діяльності політичних сил у західноукраїнських землях в цей період.</p>
	<i>Україна в роки Другої світової війни</i>	<p>Факти: Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок німецько-радянської війни. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у Другій світовій війні.</p> <p>Дати: 23 серпня 1939 р. – радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа); 1 вересня 1939 р. – початок Другої світової війни; 17 вересня 1939 р. – вступ Червоної армії на територію західної України; листопад 1939 р. – Східну Галичину і Волинь включено до складу УРСР; 2 серпня 1940 р. – Південну і Північну Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР; 22 червня 1941 р. – початок німецько-радянської війни; 30 червня 1941 р. – проголошення Акта відновлення Української Держави; грудень 1942 р. – початок звільнення України; 6 листопада 1943 р. – визволення Києва; січень – лютий 1944 р. – Корсунь-Шевченківська наступальна операція; вересень – жовтень 1944 р. – Карпатсько-Ужгородська наступальна операція; 28 жовтня 1944 р. – визволення всієї території України;</p>	<p>Позначати на карті українські землі, приєднані до УРСР в результаті реалізації радянсько-німецьких договорів 1939 р.; місця пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників, битв і військових операцій, окупаційні зони, на які була розділена Україна, території поширення та активних дій різних течій руху Опору.</p> <p>Характеризувати суть гітлерівського плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, діяльність радянських партизан та українського визвольного руху.</p> <p>Визначати наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 р. для українських земель; політики радянської новопрієднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941 р., основні результати та наслідки війни для України й українського народу, внесок українського народу у перемогу над Німеччиною та її союзниками.</p> <p>Описувати мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941–1945 рр., депортацію кримських татар та інших народів Криму.</p>

		<p>9 травня 1945 р. – завершення німецько-радянської війни, День Перемоги.</p> <p>Персоналії: С. Тимошенко, М. Кирпонос, С. Ковпак, О. Федоров, О. Сабуров, А. Мельник, С. Бандера, Р.Шухевич, О. Довженко, О. Теліга.</p> <p>Поняття та терміни: «план «Ост», «новий порядок», «Голокост», «колабораціонізм», «рух Опору», «депортація», «радянізація»</p>	
	<i>Україна в перші повоєнні роки</i>	<p>Факти: Зовнішньополітична діяльність УРСР. Адміністративно– територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946– 1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Розгортання ідеологічних кампаній.</p> <p>Дати: квітень 1945 р. – Україна стає співзасновницею ООН; березень 1946 р. – «саморозпуск» УГКЦ; 1946– 1947 рр. – голод в Україні; квітень– липень 1947 р. – операція «Вісла».</p> <p>Персоналії: Д. Мануїльський, О. Гончар, Й. Сліпий.</p> <p>Поняття та терміни: «операція «Вісла», «ждановщина», «космополітизм», «лисенківщина».</p>	<p>Позначати на карті зміни в адміністративно– територіальному устрої України.</p> <p>Характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально– політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення, хід операції «Вісла», процеси радянізації західних областей України.</p> <p>Визначати причини та наслідки проведення операції «Вісла», розгортання ідеологічних кампаній, голоду в Україні, «саморозпуску» УГКЦ.</p>
	<i>Україна в умовах десталінізації</i>	<p>Факти: Лібералізація суспільно– політичного життя УРСР в середині 1950– 1960– х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно– територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», дисидентського руху наприкінці 1950 – початку 1960– х рр.</p> <p>Дати: лютий 1954 р. – входження Кримської області до складу УРСР; 1956 р. – XX з'їзд КПРС; 1959 р. – утворення Української робітничо– селянської спілки.</p> <p>Персоналії: О. Кириченко, А. Горська, І. Дзюба, Л. Костенко, Л. Лук'яненко, Є. Сверстюк, І. Світличний, В. Симоненко.</p> <p>Поняття та терміни: «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство».</p>	<p>Позначати на карті зміни в адміністративно– територіальному устрої України.</p> <p>Характеризувати сутність процесу лібералізації, реформи управління економікою в середині 1950– 1960– х рр., здобутки та особливості розвитку культури, сутність опозиційного руху.</p> <p>Визначати наслідки процесу лібералізації, економічних реформ для українського суспільства, причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР, причини виникнення та значення опозиційного руху.</p>
	<i>Україна в період загострення кризи радянської системи</i>	<p>Факти: Політико– ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 – початок 1980– х рр.). Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Конституція УРСР 1978 р. Спроби економічних реформ у другій</p>	<p>Характеризувати зміни в політичному керівництві УРСР на початку 1970– х рр., ключові положення Конституції УРСР 1978 р., стан промисловості та сільського господарства, основні вимоги та</p>

		<p>половині 1960– х рр. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух.</p> <p>Дати: 1965 р. – реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»); 1972 р. – зміна політичного керівництва УРСР. В. Щербицький; 1976 р. – утворення Української Гельсінської групи.</p> <p>Персоналії: В. Марченко, С. Параджанов, В. Романюк, М. Руденко, В. Стус, В. Чорновіл, П. Шелест, В. Щербицький.</p> <p>Поняття та терміни: «застій», «номенклатура», «дефіцит», «урбанізація», «русифікація», «самвидав», «правозахисник».</p>	<p>напрями опозиційного руху 1960–1970– х рр., явища у сфері культури, політику русифікації.</p> <p>Визначати прояви політико–ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, причини активізації опозиційного руху, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери.</p>
	<p><i>Відновлення незалежності України</i></p>	<p>Факти: Початок «перебудови». Загострення соціально– економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980– х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, виникнення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України.</p> <p>Дати: квітень 1985 р. – початок «перебудови»; 26 квітня 1986 р. – вибух на Чорнобильській АЕС; вересень 1989 р. – виникнення Народний рух України за перебудову; березень 1990 р. – перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР; 16 липня 1990 р. – прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України; 24 серпня 1991 р. – прийняття Верховною Радою Акта проголошення незалежності України; 1 грудня 1991 р. – всеукраїнський референдум і вибори Президента України.</p> <p>Персоналії: В. Івашко, Л. Кравчук, І. Драч.</p> <p>Поняття та терміни: «перебудова», «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини».</p>	<p>Характеризувати зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального та національного руху, падіння авторитету КПУ, формування багатопартійності, зміст Декларації про державний суверенітет України та Акта проголошення незалежності, соціально– економічні ситуація в УРСР.</p> <p>Визначати причини і наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, розпаду СРСР і його наслідки для державотворення в Україні.</p>

	<p>Становлення України як незалежної держави</p>	<p>Факти. Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування Інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. Помаранчева революція. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. «Революція Гідності». Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Президентські вибори 2014 р. Антитерористична операція. Угода про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС). Дати: 6 грудня 1991 р. – заснування Збройних сил України; липень 1994 р. – обрання Л. Кучми Президентом України; 1995 р. – обрання України членом Ради Європи (РЄ); 28 червня 1996 р. – ухвалення Конституції України; жовтень–грудень 2004 р. – «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенка; 2008 р. – вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); листопад 2013 – лютий 2014 рр. – «Революція гідності»; 2014 р. – підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС). Червень 2014 р. – обрання П.Порошенка Президентом України. Персоналії: Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович, П. Порошенко. Поняття та терміни: «революція на граніті», «Помаранчева революція», «Євромайдан», «Небесна сотня», «Революція Гідності», «сепаратизм», «антитерористична операція (АТО)», «анексія», «тимчасово окупована територія»</p>	<p>Характеризувати державотворчі процеси, соціально– економічних реформ в Україні та її інтеграцію у світове співтовариство, риси економічного соціального політичного, національного, культурного життя, здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий гуманітарний та освітній простір. Визначати основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності.</p>
	<p>Творення нової України</p>	<p>Факти: Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС.</p>	<p>Характеризувати та групувати і вказані дати відповідно до поданих явищ та процесів; співвідносити дати та історичні факти (події– явища, процеси) з періодами. Визначати правильність застосування історичному контексті вказаних понять і термінів; розпізнавати на картосхемі адміністративно-територіальні одиниці України (області, АРК, міста Київ, Севастополь);</p>

		<p>Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.</p> <p>Дати: 2008р. - вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); 2010 р. - Обрання Віктора Януковича Президентом України; листопад-2013 – лютий 2014 рр.- революція Гідності, повалення авторитарного режиму; червень 2014 р. обрання Петра Порошенка Президентом України; 2014 р. - підписання Україною: Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС); вересень 2014 р.</p> <p>Персоналії: «Євромайдан», «революція Гідності», «Небесна Сотня», анексія, сепаратизм, антитерористична операція, безвізовий режим, екуменізм.</p>	<p>характеризувати перебіг державотворчих процесів в Україні впродовж останнього десятиліття; природу походження, рушійні сили та значення Євромайдану і революції Гідності; чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні; важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2005-2008, 2008-2014 і після 2014 р.;</p>
--	--	--	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Ю. М. Історія України: Навч. посіб. для абітурієнтів та студ. вищ. закл. освіти / Ю.М. Алексеев, А.Г. Вертегел, В.М. Даниленко.– К.: Каравела, 2004.– 255 с.
2. Андрошук О. Ф. Україна: хроніка ХХ століття. / О. Ф. Андрошук, О. Г. Бажан, Г.Б. Басара; Ред. В.А. Смолій; Ін- т історії України НАН України.– К., 2005.– 451 с.
3. Бойко О.Д. Історія України: Навч. Посібник. / 3-тє вид., вип., доп. – К.: Академвидав, 2008. – 688 с.
4. Борисенко В. Курс української історії. – К., 1998.
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. – К., 1996.
6. Губарев В. К. Історія України: Довідник школяра і студента.– Д.: БАО, 2004.– 624 с.
7. Гусак С.В. Історія України. Всесвітня історія ХХ – ХХІ століть. Довідник старшокласника та абітурієнта. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – 368 с.
8. Держалюк М. Міжнародне становище України та її визвольна боротьба у 1917 – 1922 рр. – К., 1998.
9. Довідник з історії України (А – Я): Посіб. для серед. загальноосвіт. навч. закл./Ред.: І. З. Підкова, Р. М. Шуста.– 2- е вид., доопрац. і доповн.– К.: Генеза, 2002.– 1135 с.
10. Земерова Т.Ю., Скирда І.М. Практичний довідник. Історія України. – Харків: Весна, 2008. – 448 с.
11. Історія України в особах: ХІХ – ХХ ст. – К., 1995.
12. Історія України ХХ ст. – К., 2000.
13. Історія України. Під загальною редакцією В.Смолія. – К., 2000.
14. Історія України: нове бачення: В 2- х т. – К., 1995 – 1996.
15. Історія. Комплексний довідник / В.А. Греченко, Ю.Г. Лебедева, С.Л. Губіна. –Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
16. Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1990.
17. Культура і побут населення України. – К., 1993. Литвин В. М. Історія України / В. М. Литвин.– К.: Наукова думка, 2006. – 728 с.
18. Мицик Ю. А. Історія України: Навч. посіб. для старшокласників / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов.– К.: Києво– Могилян. акад., 2005.– 576 с.
19. Нарис історії України ХХ ст. Навчальний посібник. Під загальною редакцією В.Смолія. – К., 2002.
20. Реснт О. Україна в імперську добу (ХІХ – початок ХХ ст.). – К, 2003.
21. Сливка Ю. Україна в Другій світовій війні: національно– політичні та міжнародно– правові аспекти. – Львів, 2005.
22. Бажан О.Г., Історія України: навчальний посібник. Видавничий дім «Києво– Могилянська академія». Київ, 2007.
23. Білоцерківський В.Я., Історія України: навчальний посібник. Центр учбової літератури. Київ, 2007.

24. Богуцький Ю.П., 2007. Українська культура в європейському контексті. К.: Знання.
25. Бойко О.Д., 2010. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Мрія..
26. Бокань В., 2002. Історія культури України: навчальний посібник. К.: МАУП.
27. В'ятрович В. Україна, 2014. Історія з грифом «Секретно». Харків.
28. Висоцький О.Ю., 2009. Історія української культури: навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ.
29. Гончарук П.С., 2005. Історія України з найдавніших часів до початку ХХ століття: курс лекцій. К.: Центр навчальної літератури.
30. Дещинський Л.Є., 2008. Історія української та зарубіжної культури: підручник для студ. вищих навч. закл. Львів: Бескід Біт.
31. Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні. Збірник наукових праць. К., 2015.
32. Зінченко О., В'ятрович В., Майоров М., 2016. Війна і міф. Невідома Друга світова війна. Харків.
33. Касьянов Г., 2008. Україна 1991-2007: нариси новітньої історії. К.: Наш час.
34. Кормич Л.І., 2006. Історія України. К.: Алерта.
35. Крип'якевич І., 2002. Історія української культури. К.: Либідь.
36. Лазарович М.В., 2013. Історія України: навчальний посібник. К.: Стереотип.
37. Мицик Ю., Бажан О., 2015. Історія України. К.: Кліо.
38. Пальм Н.Д., 2013. Історія української культури: навчальний посібник. Харків: Вид-во ХНЕУ.
39. Плохій С., 2016. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків.
40. Скрипник М.О., 2003. Історія України: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури.
41. Темко Г.Д., 2002. Історія України: посібник. К.: Вид. центр «Академія».
42. Шейко В.М., 2009. Історія української культури: навчальний посібник К.: Кондор.
43. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я., 2010. Історія української культури: навчальний посібник. К.: Знання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Співбесіда з історії України проводиться письмово у формі тестових завдань блоку НМТ з історії України та відповідає програмі ЗНО з історії України й охоплює теми, що стосуються подій другої половини XVI – початку XXI ст.

Тест з історії України містить **30 завдань** різних форм: з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих варіантів (20 завдань), на встановлення відповідності (“логічні пари”) (4 завдання), на встановлення послідовності (3 завдання), з вибором трьох відповідей із семи запропонованих варіантів (3 завдання).

На виконання тесту з історії України відведено орієнтовно **60 хв.**

Завдання з історії України оцінюватимуть відповідно до схеми нарахування балів, застосовуваної в НМТ. Тобто по 1 тестовому балу буде нараховано за кожну правильну відповідь на завдання з вибором однієї правильної відповіді, по 1 тестовому балу – за кожну правильно визначену логічну пару в завданнях на встановлення відповідності, у завданнях на послідовність:

- по 3 тестових бали, якщо правильно буде вказано послідовність усіх подій (явищ, фактів, процесів тощо);
- по 2 тестових бали, якщо правильно буде вказано першу й останню події (перші й останні явища, факти, процеси тощо);
- по 1 тестовому балу, якщо правильно буде вказано або першу, або останню подію (або перше, або останнє явище, або перший, або останній факт, процес тощо);
- по 0 тестових балів, якщо неправильно буде вказано першу й останню події (перші й останні явища, факти, процеси тощо) або відповіді на завдання не буде надано;

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту з історії України, - **54**.

Якщо абітурієнт набрав менше 6 тестових балів – він не склав співбесіду і отримує оцінку «незадовільно», якщо більше – отримує позитивну оцінку, співбесіда вважається складеною. Переведення балів у шкалу 100-200 балів здійснюється за поданою таблицею переведення.

**Таблиця переведення тестових балів тесту з історії України НМТ
до шкали 100-200**

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
6	100
7	106
8	109
9	112
10	115
11	118
12	121
13	124
14	127
15	130
16	132
17	134
18	136
19	138
20	140
21	141
22	142
23	143
24	144
25	145
26	146
27	147
28	148
29	149
30	150

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
31	151
32	152
33	153
34	154
35	155
36	156
37	157
38	158
39	159
40	160
41	162
42	164
43	166
44	168
45	170
46	173
47	176
48	178
49	181
50	184
51	188
52	192
53	196
54	200

Програма співбесіди з історії України для вступу на
навчання за ступенем бакалавр денної та заочної форми
навчання

Укладач: Михтуненко Вікторія Вікторівна – кандидат
історичних наук, ст. викл. кафедри всесвітньої історії,
міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

Навчально-науковий інститут історії,
права та міжнародних відносин
СумДПУ імені А. С. Макаренка, 40002, м. Суми, вул. Роменська, 87